

اۋن سۆز

عليرضا اردبيلي

ناغىل لار و جيزگى فيلم لرى (كارتون) كىمى رۇيادا شيرين اولور. ناغىل لاردا «بىر گۇيرچىن بىر غرىبى شاه اندير»، جيزگى فيلم لر ينده دوه اينه دشىگىيندهن كئچير. انسان رۇيالارى نين دنياسى داها گئنىش داها سرحدسىز دير. ايستر يوخودا اولسون ايستر آيىق لىق دا...

من ده سئورهم بو اوج سىز- بوجاق سىز و «اولماز» سىز- «يوخدى سىز دىنانى. قاپىليرام بو دنيايه، بورونورهم اونداكى آرخايين ليغا، اوزومو آزاد و قايغى لار يمي يئرسىز گورورهم، بىر آن دا آلتاى لارى سىر انديرهم بىر آن سونرا موغان دوزونو. هم شرق كولكلرى ياشادىغىم شمال ين سويوغونا غالب گليرلر هم بابا يوردوندا چىخمىش گونش بورالارين قارانليغىنى ايشىق لانديرير. من بئله بىر عالمى نئجه سئومه ييم. بوردا كيمسه بيزيم كىملى ييمىزى دانمير، كيمسه دىل يميزه قفل وورماق نيت ينده دئيل، بيز هئچ بىر خوليانين قوربانى دئيريك، يوردوموزو كيمسه اوز آتا مولكو بيلمير... گوزل دئيلمى بودنيا؟!

بو دنيا دايىزيم انسان لار اوز آتسابالارى نين آدىنى تكرر ائتمك له آد قازانميرلار، اونلار اوزلرى اوز عمل لريله اوز لر يندهن ايز قويماغا چاليشيرلار. بيزيم آداملارين آندى اوجاغا، سوزه و كتابا دير، بابالارى داش و درى اوسته يازمىش بو آداملار بوگون يازيرلاردا، اوخويورلاردا. بابالارى بو يون آيمه ميش بو آداملار بوگون علم و مدنيت گوجو ايله يول لار ينى تاپىب، اوز آياق لارى اوستونده دورماق ايستيرلر. داها بوردا طالحه باخان لار و رم آتان لارين بازاری يوخدير، كئچمىش يىلن وصابا حا دوغرو اينام لا آتديم لايان لارين بونلار نه احتياجى اولايير؟ بو گوزل دنيا دا كاغاذى، قلمى و كتابى، مقدس سانان بيزيم انسان لار اويرنمك، آختارماق و بيلمك دالينجا ديرلار. اونلار تورك اولادى نين سون نسلى اولماق ايسته ميرلر و بونا گوره ده علمه و اوز ذكالارينا گووه نيرلر ...

بو رۇيالار دنياسى نين تكجه بىر عيبى وار: آيىلب، اوندان آيريلاركن باشقا بىر دنيا نين عيبه جريك لرى داها دا عيبه جر گورونورلر. دئلمى رۇياسىز ياشايان لار بو سبب دهن اوزلرينى خوشبخت سانيرلار. اونلار رئال دنيا ميسى ده ييشمك ايشينه يا اينانميرلار يادا بو ايشى اوز پاى لارينا دوشموش گورمورلر.

داها بو حقيقى دنيا دا نه بىر گۇيرچىن بىر غرىبى شاه انده بيلير، نه ده دوهنى خالدان حالا سالماق ممكن اولور. منده قاليرام قايغى لار يملا تك. هر بىر ياندا بيزه رحمى گلمه ينلرين بيزيم حاق يميزدا قارافكرلرين و آغ يالان لارين گوروب اوزموزه اوز انسان لار يميزا باخيرام. دوغرو دور، سىز گوردوكلر يىزى من ده گورورهم. كافرين بيزيم حال يميزا

آغلادىغى حالدا، اۋزوموز اۋزموزون بىر گون سونرامىزا بىر فكريمىز يوخ دىر. عواملاريمىز بىر جور، غيرىلر يىمىز بىر جور. هر نه دونن ده بيتير، هر نه «من» ده توكنير. بس صباح؟ بس گله جك نسل؟

- اونلاردا كريم كيشى كريم دىر!

بابالاريمىز اگر مرتجع قووهلره قارشى ووروشوب مکتب و مطبوعات ايجاد انديب بىزلى ساوادلانديرماق ايسيرديلر، بىز ساوادلاناركن سون كتابلاريمىز مکتب و اونيورسيتت كتابلارى اولوب. گويا ساواد ائله فيزيكله شيمي اوخويوب «چوره يه چاتماغا» كيمي لازم اولان شئى ايميش. يتردهن گويدهن اوستوموزه اويدورما تاريخ، يالان جغرافيا و يابانجى ادبيات ياغير. بىز نه انديريك؟ بىز «يانى يا چيخيب» چوره ك دردى و حوكومت قورخوسو چكمه ينلر نه ايله مشغولوق؟ اۋزموزوكيم لرله مقايسه انده بيلريك؟ بىزه قارشى حوكومت قدغن لرى اولمايان بو اۋلكه لرده هاردا ديري اراتديغيمىز معنوى اثرلر؟ عواملاريمىز يئرهنده. بس بو غير عواملار نه ايل مشغول دىرلار؟ يازماسالار، ترجمه ائتمه سهر، هئچ اولماسا اوخويورلارمى؟ گوره سن 20 ايله ياخين وارليغيمىز قوروموش «وارلىق» نچه سايبى دا خارجه گلير؟

گوروسوز كى من اوبيريسى قايقى سىز سوز آل سىز دنيانى سئومك ده نئجه حاقللى يام؟